

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Summae seu Manualis Doct. Navarri

Ávila, Esteban de
Azpilcueta, Martín de

Lvgdvni, 1609

Matrimonium I. in se & quoad ætatem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41656

Peccat mort. maritus capiens ad vsuram merces ad res vanas, contrahendo graue æs alienum, damniificando notabiliter vxorem, ac liberos. Idem de capiente & emente habita fide de pretio merces, quas præfenti pecunia vendat. cap. 17. num. 163.

MARTYRIVM. Peccat mort. qui se martyrio temerè offert, & irritans infideles. Item qui se offert ad martyrium principalis ob tædium vitæ, quàm ob zelum fidei. c. 11. num. 40. & cap. 15. num. 12.

Est autem martyrium in præcepto quando necessarium est ad defendendam fidem, vel bonitatem multorum: vel ad excusandas blasphemias. Est in consilio quando ex eo non sequitur ampliùs, quàm gloria Dei, & exaltatio fidei. cap. 11. num. 40.

MATER. vide tit. Pater.

MATRIMONIUM I.

In se & quoad etatem contrahentium.

MATRIMONIUM est Sacramentum, quo fit maris & fœminæ coniunctio, indiuiduam vitæ consuetudinem retinens. cap. 22. num. 19. §. 1.

K k 3

Matri.

Matrimonium inter infideles non est sacramentum, sed tantum contractus. Solum Matrimonium Christianorum est Sacramentum, & confert gratiam recipienti, nisi obex ponatur. num. 19. & 20.

Coniunctio quæ per Baptismum & Pœnitentiam fit inter Deum & animam, metaphoricè dicitur coniunctio. num. 19.

Coniunctio verò maris & femina, quoad Matrimonium, principalius dicit unionem animorum vtriusque, quàm corporum, cum qua etiam sola potest constare Sacramentum. num. 19.

Individuitas, siue insolubilitas matrimonij in hoc consistit, quòd sic coniuncti nisi morte naturali non possunt solui regulariter, nec possunt altero vivente, aliis coniungi, debent alter alteri fidem servare, & debitum coniugale reddere, & se mutuo in administranda re familiari iuvare, denique neuter eorum potest sine alterius consensu continentiam promittere. num. 19.

Matrimonij materia est consensus legitimus: forma sunt verba, & sufficit nutus, vel signa, vel Scriptura, imò aliquando taciturnitas, vt quando pater contrahit pro filia presente, audiente, & non contradicente. num. 20. §. 2.

Ætas legitima in viro ad contrahendum

dum de presenti est quatuordecim annorum completorum, & in femina duodecim. Si tamen potentia suppleat ætatem, prius contrahere possunt: quæ quidem usque ad illum annum non præsumitur. num. 29. *Ætas* verò ad Sponsalia est septem annorum in utroque: peruenientes tamen ad annos pubertatis possunt petere absolutionem. num. 27.

Peccat mort. qui contrahit matrimonium, vel sponsalia ante legitimam ætatem. Quamvis in hoc communiter magis peccent consulentes, & contrahentium curam habentes, quàm ipsi contrahentes, qui plerumque excusantur ob ignorantiam iuris. num. 29. in Antiquo. Nam in Nouo sublatum est non de consensu auctoris, sed ex errore impressoris, ut ex contextu precedenti & ex summano aperte constat. num. 29. cap. 22.

Contrahere matrimonium ob finem mortalem est culpa mortalis. Contrahere propter delectationem carnis, vel propter diuitias, est veniale. Contrahere autem minùs principaliter propter hæc, & principaliter propter Deum, non est peccatum. num. 79.

Peccat m. qui cum sit in mortali, vel existat excommunicatus maiori vel minori, contrahit matrimonium. num. 81.

Omnis utriusque sexus ætate legitima, & iusto iudicio præditus, potest contrahere matrimonium, nisi specialiter prohibeatur, vel intersit aliquod impedimentum inter contrahere volentes. Amens verò tempore amentia non potest. num. 29.

Circa matrimonium definiuit sub anathemate Concilium Trid. sess. 24. hæc sequentia.

I. Quòd matrimonium est propriè ac verè sacramentū à Christo Domino institutū. II. Quòd confert gratiam. III. Quòd non licet Christiano habere plures uxores, quia prohibitum est per legem diuinam. IV. Quòd non solum gradus consanguinitatis & affinitatis in Leuitici cap. 18. expressi, possunt impedire matrimonium, & dirimere contractum: sed etiam alia impedimenta ab Ecclesia statuta. V. Quòd potest Ecclesia in aliquibus illorum Leuitici dispensare. VI. Quòd potuit Ecclesia constituere impedimenta dirimentia matrimonium, & quòd nullatenus errauit in hoc. VII. Quòd matrimonium non potest dissolui, neque dissoluitur propter heresim, vel molestam cohabitationem, vel absentiam affectatam. VIII. Quòd matrimonium ratum non consummatum potest dirimi per solemnem professionem religionis alterius coniugum. IX. Quòd non errat Ecclesia docendo matrimonij vinculum non

non dissolui per adulterium, & neutrum etiam innocentem posse altero vivente matrimonium contrahere, mæcharique eum, qui dimissa adultera aliam duxerit, & eam, qua dimisso adultero alij nupsit. X. Quòd non errat Ecclesia, qua propter aliquas causas separat coniuges quoad thorum, vel cohabitationem ad tempus certum, vel incertum. XI. Quòd clerici sacris initiati, vel Regulares post solemnem castitatis professionem non possunt contrahere matrimonium, & si contrahant non tenet: quia obstat ei lex Ecclesiastica, & votum solemne emissum: neque per hoc ullo modo damnatur matrimonium. XII. Quòd non possunt omnes contrahere matrimonium, qui castitatem vouerunt, etiam si non sentiant se eius donum habere. XIII. Quòd status conjugalis non est anteponendus statui virginittis, vel cœlibatus. XIV. Quòd prohibitio solemnittatis nuptiarum, certis anni temporibus non est superstitiosa, nec tyrannica. XV. Quòd non sunt damnanda benedictiones, nec alie caremonia, quibus Ecclesia utitur in matrimonio. XVI. Quòd causa matrimoniales spectant ad iudices Ecclesiasticos. cap. 22. num. 31. in Antiquo: nam in Nouo sublata sunt hæc omnia ex negligentia impreforis.

Peccat mort. qui credit hæc definita à
K k § Trid.

522 MATRIMONIUM II.
Trid. non esse vera: & est hæreticus, & si id
quouis modo exterius expresserit, est ex-
communicatus per bullam cœnæ. num. 31.

MATRIMONIUM II.
Quoad Sponsalia.

A SPONSALIA non sunt matrimonium,
Sed promissio eius: & requirunt mutuam pro-
missionem. Sufficit tamen quod altera pars
tacite repromittat. Et quamuis promissio
vnius tantum sufficiat ad se obligandum,
non tamen sufficit ad efficienda sponsalia,
nisi sit mutua, & reciproca. cap. 22. nume-
ro. 25.

B Dissoluntur multis modis Sponsalia. I.
Remissione partium, etiam si sint iurata.
II. Per alterius ingressum religionis etiam
ante professionem. num. 25. & 26. III. Per
matrimonium alterius de presenti con-
tractum. IV. Per migrationem alterius
in aliam regionem, si non redit tempore
præfinito. nu. 26. V. Per superuenientem af-
finitatem. VI. Per absolutionem à iudice
factam, quia contraxerunt intra annos
pubertatis, & peruenientes ad illos, petunt
absolutionem. VII. Per lapsum tempo-

ris